

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (5)

Izdan 15 maja 1933.

PATENTNI SPIS BR. 10024

Akciová společnost dřívě Škodovy závody v Plzni, Praha
i Ing. Pantoflíček Bohdan, Plzen-Lochotin, Č S. R.

Osetljivi i trenutno delujući upaljač.

Prijava od 11 septembra 1930.

Važi od 1 oktobra 1932.

Traženo pravo prvenstva od 12 septembra 1929 (Č S. R.).

Predmet pronalaska je osetljivi i trenutno dejstvujući udarni upaljač poglavito za oružje maloga kalibra, koji je pri neospornoj sigurnosti vrlo jednostavan i zaptiven, i pored najmanjeg broja sastavnih delova nema nikakvih prekovanih delova tako, da se uvek može lako rastaviti i montirati, pri čemu celo ima samo jedan vrtanjski spoj za pritvrđenje inicijatora.

Prema pronalasku postiže se jednostavnost konstrukcije time, što se centralni šuplji prostor upaljačkog tela prostire u pravcu od vrha ka dnu tako, da se svi sastavni delovi mogu jedan za drugim montirati sve do potpunog zatvaranja inicijatora.

Primeri na sl. 1—6 objašnjavaju najbolje bitnost pronalaska.

Tako je na pr. po primeru na sl. 1 u udaraču 1, koji nosi čivija 2 neposredno upresovan upaljački naboj 3 i pokriven je kapicom 4. Dalje je pod udaračem 1 zapor 5, koji svojim U-profilom obuhvata iglu 6 osigurača 7, koji stoji pod pritiskom opruge 8. Da bi tada zapor 5 mogao da se pomeri dejstvom centrifugalne sile u pravcu strele 9, mora se prvo osigurač 7 ispucati u donji položaj tako, da dode van domašaja 10 sa zaporom 5. Taj se osigurač može još držati i čivijom. Pošto osigurač 7, koji drži iglu stoji pod pritiskom opruge, to se on posle iskakanja zapora 5 pomera

svojom površinom 11 do proširenja 12 izvedenog u upaljačkom telu. Time se postiču dvostruke koristi: prvo se umanjuje odstojanje igle od upaljačke kapsle za tako izvedeni potisak, i drugo, presek otvora u telu će se usled iskakanja zapora 5 prigušiti.

Zapor 5 ne sprečava samo približavanje udarača igli, nego obrazuje istovremeno i vrlo jednostavan i celishodni osigurač upaljačke kapsle tako, da u slučaju da upaljačka kapsla 3 automatski eksplodira, eksplozija se nikad ne može preneti na inicijator 13. Upaljač po sl. 2 je veoma sličan sa prednjim, samo sa tom razlikom, što je osigurač zapora 5 obrazovan od prstena 14, stojećeg pod pritiskom opruge 15, koja drži udarač 1. Kosa površina 16, sa kojom je prsten 14 u zahvatu sa zaporom 5, omogućava izdizanje prstena 14 i ispadanje zapora 5, čim na prsten 14 deluje samo pritisak opruge 15, što nastupa samo onda, kada zrno napusti usta cevi.

Posle iskakanja zapora 5 pritiskuje opruga 15 prsten 14 u donji krajnji položaj i time zatvara potpuno otvor u telu, koji je nastao izilaženjem zapora 5, što ima veliko značenje, da se eksplozija upaljačke kapsle koncentrira prema inicijatoru. I u tome slučaju zapor 5 obrazuje kao i ranije osigurač upaljačke kapsle.

U primerima po sl. 3—6 smeštena je u-

paljačka kapsla neposredno iznad inicijatora 13, odnosno kombinovana je sa njim. U primeru po sl. 3 i 4 stoji udarač 1, koji je snabdeven iglom 6, pod pritiskom opruge, koja se oslanja o prsten 14 i istovremeno služi prema sl. 4 za držanje zavora 5, koji usled dejstva kose ravni 16 može samo onda da ispadne, kada prestane da deluje pritisak na zrno. Isto tako, kao na pr. po sl. 2 zatvara i ovde prsten 14 otvor, koji je nastao u telu ispadanjem zavora 5.

Kod paljbe za vreme ubrzanog kretanja projektila u topovskoj cevi udarač 1 i prsten 14 pritiskuju se u pravcu dna zrna odn. projektila dejstvom šoka t. j. prsten 14 se utiskuje u šupljinu razvodnika 5 snabdevenu kosom površinom 16. Kada pak projektil napusti topovsku cev, to prestaje i dejstvo šoka i prsten 14 biva pritisivan u šupljinu razvodnika 5 samo silom opruge 15, čiji se napon bira tako, da je on manji od centrifugalne sile koja deluje na razvodnik 5 prilikom rotacije zrna. Usled toga se razvodnik 5 centrifugalnom silom napolje kreće i radialno iz njegovog položaja, pri čemu pak prsten 14 dejstvom kose površine 16 biva za toliko na više pokrenut, koliko je to potrebno za oslobodjenje razvodnika 5.

Izguravanje prstena 14 ima još i to preimućstvo, da se napon opruge 15, pa time i kontrapritisak na udarač 1 smanjuje, što ima za posledicu povećanje osetljivosti upaljača. Ova konstrukcija prestavlja jedno od najprostijih rešenja u ovom pravcu.

U primeru po sl. 3 se zapor 5 čvrsto drži u svom položaju prstenom 17, koji analogo primeru na sl. 1 stoji pod pritiskom opruge 18. Dejstvo je i ovde potpuno analogo primeru na sl. 1. Povlačenjem odn. odstupanjem prstena 17 oslobađa se zapor 5; posle izlazenja istoga prsten 17 opet može da se popne i da potpuno zatvori zaporom 5 otvoreni otvor.

U primeru po sl. 5, u kome slično primeru na sl. 1 promene radi iglu 6 noseći udarač drži čivija 2, što ima sporedan značaj, aretacioni mehanizam zavora 5 smeštenje u istom zaporu i to u obliku lopte ili tega 19, smeštenog u kanalu 20 zavora i poduprtog oprugom 21. Taj teg hvata u šupljinu 22 upaljačkog tela, koja se vrlo korisno izvodi poprečnim otvorom 23, što se najbolje vidi na sl. 6. Radi demontiranja zavora 5 služi u tom slučaju naročita alatljika 25 predstavljena na sl. 7, koja kad se uvuče u otvor 23 ugurava loptu u otvor 20, čime se zapor oslobađa slično kao dejstvom udara. U oba slučaja 4 i 5 sa upa-

ljačkom kapslom kombinovani inicijator pokriven je pločom 24, koja ima za cilj, da potpuno zapti inicijator.

Patentni zahtevi:

1. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač sa poprečnim zaporom (5), naznačen time, da se šuplji prostor za sastavne delove upaljača prostire u telu upaljača u pravcu ka dnu i taj šuplji prostor je zatvoren inicijatorom (13) ili njegovim nosačem uz upotrebu jednog jedinog vrtnja.

2. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevu 1, naznačen time, da ima centralno smešteni osigurač (7) za zapor (5), koji posle oslobodenja upaljača zatvara otvor, koji je u telu stvoren zaporom (5).

3. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 i 2, naznačen time, da zapor (5) obuhvata upaljačku iglu (6).

4. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 3, naznačen time, da je zapor (5) izveden kao zatvarač između upaljačke kapsle (3), igle (6) i inicijatora (13) i na taj način obrazuje osigurač upaljačke kapsle.

5. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 4, naznačen time, da su upaljačka kapsla (3) ili inicijator (13) ili oba ta elementa pokrivena zaptivenom pločom (24) ili kapicom (Sl. 4, 5).

6. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 5, naznačen time, da centralno smešteni zaporni osigurač (14) stoji pod pritiskom opruge udarača (1) (Sl. 2—4).

7. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 5, naznačen time, da se centralno smešteni zaporni osigurač (14) drži protiv pomeranja čivijom (2).

8. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 7, naznačen time, da se pomeranjem osigurača (19) oslobađa zapor (5) (Sl. 5).

9. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 7, naznačen time, da se osigurač (19) zavora oslobađava dejstvom centrifugalne sile na zapor (5) (Sl. 5).

10. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1 do 8, naznačen time, da se zaporni osigurač u zaporu (5) sastoji od tega na pr. lopte (19), koja hvata u odgovarajući spolja pristupačan otvor (22) u telu upaljača (Sl. 5).

11. Osetljivi trenutno dejstvujući upaljač po zahtevima 1—10, naznačen time, da je šupljina (22) za osigurač (19) zavora izvedena kao poprečni otvor (23) u telu upaljača (Sl. 6).

Fig. 1.

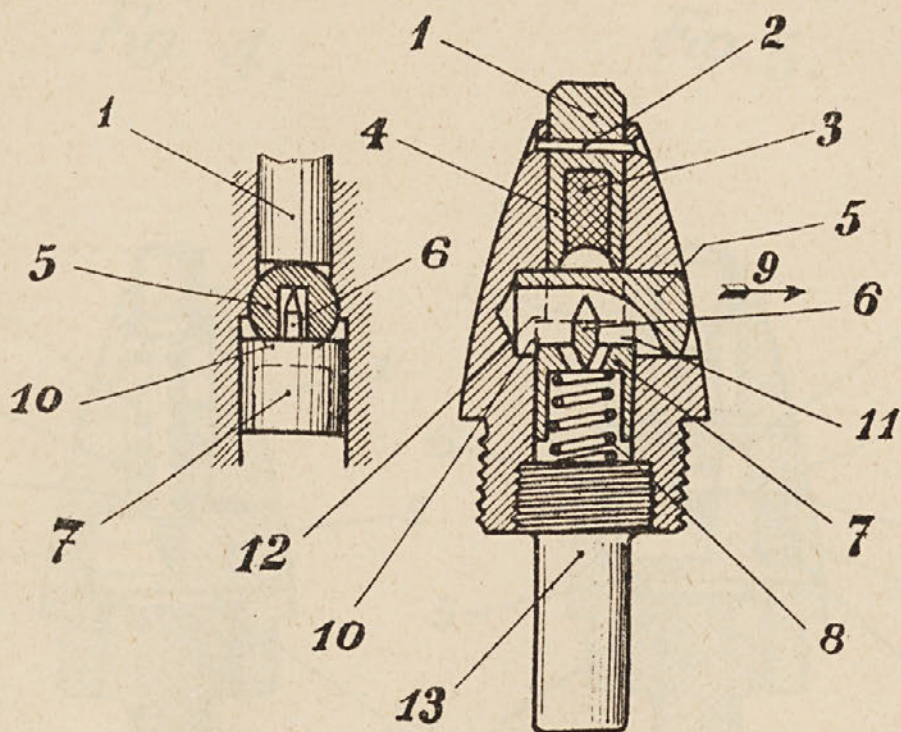

Fig. 2.

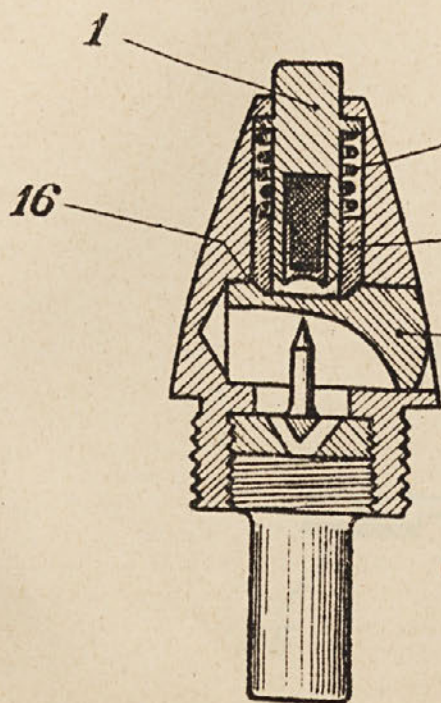

Fig. 3.

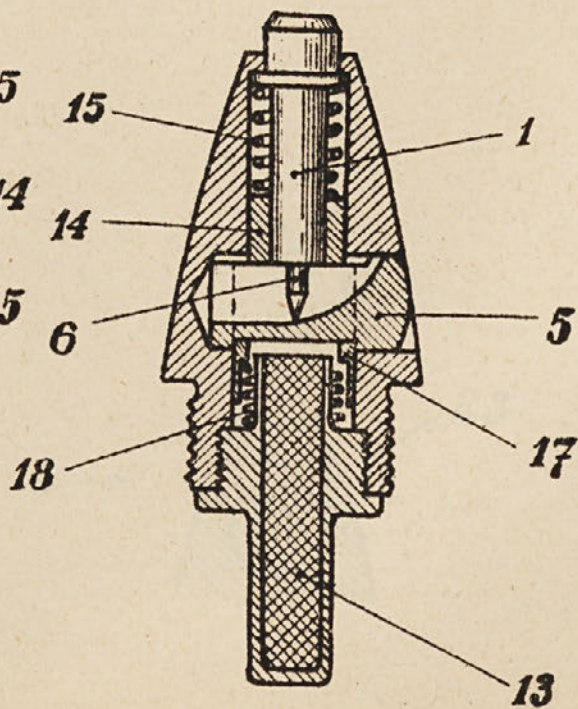

Fig. 4.

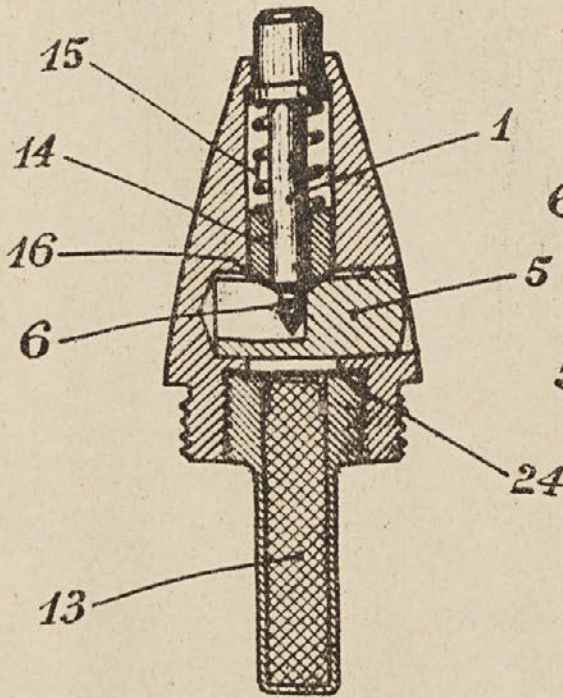

Fig. 5.

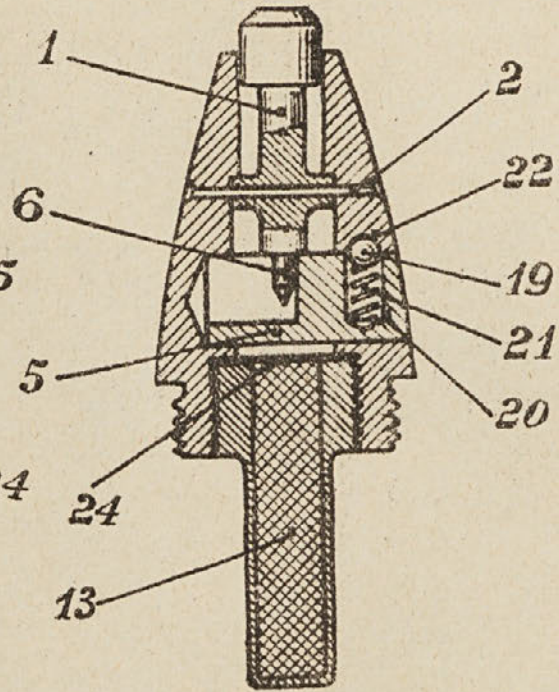

Fig. 7.

Fig. 6.

